

ŞİRKET YÖNETİCİLERİNİN BAĞIMSIZ DENETİM ALGISI ÜZERİNE İSTANBUL İKİTELLİ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ KERESTECİLER SİTESİ'NDE BİR ARAŞTIRMA

Fevzi ER, Yrd. Doç.Dr.

fevzier@halic.edu.tr, Haliç Üniversitesi

Özet: Dünya ve ülkemiz ekonomisinde yaşanan değişim; kaynakların rasyonel kullanılmasının önemini artırmış ve uluslararası ticari ilişkilerde muhasebe bilgi sisteminin temelinde yeniden yapılandığı bir süreç başlatmıştır. Bu yönde işletmelerde tedavik, üretim, pazarlama, satış ve finansman işlemlerinin yürütülmesi için muhasebe bilgisine ihtiyaç vardır. Bu bilginin kaynağı ise, işletmenin muhasebe hesap temelinde yapılan kayıt ve belgelere dayanarak hazırlanmış mali tablolarıdır. Uluslararası ekonomik ilişkilerde mali bilgi ve raporlamanın işletmeler ve taraflar için önem kazanması muhasebe denetiminin uluslararası standartlarda olmasını zorunlu kılmıştır. Bu zorunluluk işletmenin mali tablolarının doğruları yansıttığını ve bilançosunda yazılan hesapların uluslararası muhasebe standartlarına uygun olup olmadığını ifade etmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle mali tablolardaki bilgilerin muhasebe kayıtlarına dayanması ve bu kayıtları da gerçek durumu yansıtan belgelere uygun olması bağımsız denetim için önemlidir. Bu çalışmada araştırma alanı olarak İstanbul İkitelli Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) faaliyet gösteren kereste ve mobilya şirketleri seçilmiştir. Araştırma görüşerek ve anket doldurarak yapılmıştır. Araştırmanın amacı şirketlerin bağımsız muhasebe denetimini nasıl algıladıkları ve etkilendiklerini araştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Şirket, Bağımsız Denetim, Muhasebe Standartları, Raporlama.

A STUDY HELD IN ISTANBUL İKİTELLİ ORGANIZED INDUSTRIAL ZONE ABOUT COMPANY EXECUTIVES' PERCEPTION OF INDEPENDENT AUDITING

Abstract: The shift in the world's and Turkey's economy has stressed the importance of rational spending of resources and has started a new process of basic reorganization in international accounting information system. In order to executive provision, production, marketing, sales and financing tasks healthily, companies need to have accounting information. The source of this information is the financial statements based on registered documents which are prepared within accounting discipline. Raising importance of financial statement and financial reporting in the international economic relations has necessitated utilizing international standard auditing.

This necessity has arisen from requirement of reflecting company's accurate financial statements, and whether the accounts in the balance sheet are in accordance with the international accounting standards. Therefore coherence of the information in the financial statement with the accounting records, and the agreement of these records with the documents showing the real situation are very important. In this study Timber and Furniture Companies have been selected as the research area in İstanbul İkitelli Organized Industrial Zone (OSB). Study has been executed by both interviews and filling out questionnaires. Objective of this study is to survey companies' perception of independent auditing and how they have been affected.

Keywords: Company, Independent auditing, Accounting standards, Financial reporting

1. GİRİŞ

Uluslararası ticaret hacminin gelişmesi, çok uluslu şirketlerin ortaya çıkması ve finansal piyasaların küreselleşmesi sonucunda finansal bilgilerin önemini artırmıştır. Bu yönde uluslararası ticarete bağlı olarak şirket birleşmeleri ve çok uluslu şirketlerin yatırımlarında da artışlar olmuştur. (Dağlar ve diğerleri 2011, S: 1) Bu gelişmelerde uluslararası ticaret ve yatırımı yapan şirketler, farklı düzenlemeler ve birbirleriyle çelişen muhasebe ve raporlama uygulamaları açısından olumsuzluklar yaşamaktadırlar. Bu olumsuzlukların asgariye indirilmesi ve finansal raporlama standartlarının ülkeler arasında uyumlu hale getirilmesi için Uluslararası Finans Raporlama Standartlarına (UFRS) geçilmesi zorunlu hale gelmiştir (İbiş ve Özkan, 2006:27). Bu bağlamda, Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından uluslararası finansal bilgi üretimi ve kullanılmasında ortak bir dil oluşturmak ve finansal tabloların şeffaf ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamak amacıyla Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını (IFRS) geliştirmiş ve bu yönde çalışmalarına devam etmektedir.

II. MUHASEBE DENETİMİNİN AMACI VE ÖNEMİ

Günümüz uluslararası ticari ilişkilerde hızlı bir biçimde büyüyen ve gelişen bilgi birikimi başarıya ulaşmada önemli unsura haline gelmiştir. Bu yönde işletmelerde muhasebeden elde edilen bilgiler de karar süreçlerinde etkinliğini artırmıştır. Bu nedenle muhasebeden elde edilen bilgiler işletmenin gerçek durumunu yansıtmalıdır. Bu bilgilere Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uyum sağlayarak ulaşılabilir. Bunun için muhasebe kayıtlarının TMS'ye uygun olarak tutulması işletmeler açısından büyük önem taşımaktadır. Muhasebe ve denetim iç içe geçmiş iki kavramdır. Denetimin olması için muhasebenin de olması gerekir. Çünkü muhasebe kayıtları ve verileri olmadan denetim olmaz. Denetimsiz muhasebenin de doğru ve şeffaf olmasından emin olunamayacağından güvenilir olmaz. Bu yönde şirketlerin karar süreçlerinde kullanılan bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliğinden emin olmak için bağımsız bir denetim kuruluşu veya bağımsız bir denetçi tarafından denetlenmesi gerekmektedir. Amacına uygun yapılan muhasebe denetimleri işletme yöneticilerine mali tablolarla ilgili tahmin, analiz ve rapor hazırlama gibi konularda karar destek sistemi görevi üstlenmiş olacaktır. Muhasebe denetimini amacına ulaşmasında denetim sürecinde kullanılan bilgi kalitesini etkileyecek faktörler sisteminin belirlenmesi yararlı olacaktır. (Er, Altuntaş, 2012:8). Ayrıca, muhasebe

denetiminin amaca ulaşmasında muhasebenin işletme dili olduğu söylenebilir. Çünkü muhasebe, işletme ile ilgili taraflara işletme hakkında bilgi vermektedir. Bilgi vermenin en önemli araçları olan finansal ve mali tablolar da işletmelerin karar verme süreçlerinde bilgilerin doğru yerde ve doğru zamanda kullanılmasını sağlar (Gürdal, 2006).

III. DENETİM

İşletmelerin ticari faaliyetlerine ilişkin bilgilerin önceden saptanmış ölçütlere uygunluk derecesini araştırmak amacıyla kanıt toplanması ve toplanan kanıtların tarafsızca değerlendirilmesi ve sonucun bir rapor olarak bilgi kullanıcılarına sunulması sürecine denetim denir (Varıcı, 2012:125). Denetimde iktisadi olayların ilgili mevzuat ve Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkelerine (GKGMİ) uygun biçimde kayıtlarda gösterilip gösterilemediği konusunu tarafsız olarak kanıtlar toplanır, değerlendirilir ve sonuçlandırılarak onaylanır. Bir ülkede kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması ve vergi kaçığının önlenmesi iyi işleyen bir muhasebe sistemi ve onu etkin bir biçimde denetleme ile gerçekleştirilebilir. Etkin bir denetim ise bağımsız denetçi tarafından iş akış çerçevesinde yapılabilir (<http://sindirgi.balikesir.edu.tr>). Bu iş akış şemasında, GKGMİ'lerine uygun olarak işletmenin finansal bilgilerin yer aldığı sistematik bir süreç ile arasındaki uygunluk derecesini belirleyen kanıt toplama ve değerlendirme yapılarak sonucu işletme ilgililerine iletilir. Türkiye'de Avrupa Birliği'nin (AB) gözetim ve denetim sistemine uygun bir sistemin kurulması ihtiyacı doğmuş ve bu yönde hukuki alt yapısının oluşturulması 660 Sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Stansartları Kurumu'nun görevleri arasında yer almıştır. Yeni Türk Ticaret Kanunu (YTTK) bu doğrultuda şirketlerin doğru ve güvenilir bilgi üretmeleri için bağımsız denetimi zorunlu hale getirdi. Türkiye'deki şirketlerin uluslararası pazarda rekabetçi olabilmeleri için mali tablolarını şekilde görülen yapılanmaya uygun olarak uluslararası finansal raporlama standartlarına (UFRS) dönüştürülüp Türkiye finansal raporlama standartlarına (TFRS) uygun alt yapı oluşturmaları gerekiyor. Çünkü finansal tablolar muhasebe sisteminin bir çıktısı olarak işletmeyi dış dünyaya tanıtır.

IV. DENETİM TÜRLERİ

Çeşitli biçimlerde denetim sınıflandırmaları yapılmaktadır. Uygulamada Kabul gören denetim sınıflandırılması ise aşağıdaki biçimde yapılabilir (C., G. ve O., 2013).

İç Denetim: Şirketin faaliyetlerini büyütmek ve onlara iyileştirmeyi sağlamak amacıyla bağımsız ve güvence veren bir danışmanlık faaliyetidir. İç denetim, şirketin denetim ve yönetim süreçlerinin etkinliğini değerlendiren ve geliştiren risk odaklı bir denetim türüdür. Sistem tabanlı risk analizlerini yaparak şirketin amacına ulaşmasında yönetime yardımcı olur.

Faaliyet Denetimi: Şirket faaliyetlerinin verimlilik ve etkinlik ilkelerine uygun olarak yapılan denetim faaliyetidir. Bu denetim faaliyetinde denetçi, şirket kaynaklarının verimli bir biçimde kullanılıp kullanılmadığı konusunda araştırma ve inceleme yapar. Bu açıdan bakıldığında faaliyet denetimi şirket yönetiminin performansını değerlendirmektedir. Faaliyet denetiminin kapsamı geniş olduğundan değerlendirme ölçütleri subjektiftir. Bu nedenle denetçilerin analitik düşünceye sahip olmaları gerekmektedir.

Uygunluk Denetimi: Şirket faaliyetlerinin ve finansal işlemlerin işletmenin plan ve hedeflerine ve yasal prosedürlere uygun olup olmadığını denetleyen denetimdir. Bu denetimin kousunu şirket içindeki işlemler ve faaliyetlerden oluşur. Önceden belirlenmiş ölçütlere göre denetim faaliyetleri yürütülür. Bu ölçütler, devletin koyduğu yasalar, tüzükler ve yönetmelikler veya üst yönetimin belirlediği yöntemler ve politikalar olabilir.

Finansal Tabloların Denetimi: Bu denetimin amacı, finansal tablosunun şirketin finansal durumunu doğru bir biçimde yansıtıp yansıtmadığını incelemektir. Finansal tablonun denetim ölçütü GKGMİ'dir. Bu denetim dış bilgi kullanıcıları için dış denetçiler tarafından yapılmaktadır.

Kamu Denetimi: Kamu kurum veya özel kuruluşların yapmış oldukları faaliyetlerin önceden belirlenmiş kriterlere uygunluğunun araştırılması sonucu elde edilen bulguların tarafsız bir biçimde üst yönetime sunulmasıdır. Bu kuruluşların denetimi kamu tarafından görevlendirilmiş elemanlar tarafından yapılır. Denetçiler, bu kuruluşların denetimini yaparken yasal mevzuatlara uymak zorundadırlar. Kamu denetçileri kamu kuruluşlarında faaliyet ve uygunluk denetimi, özel kuruluşlarda ise vergi denetimi yaparlar.

Bağımsız Denetim: Şirketlerin faaliyetleri ve olaylarına ilişkin bilgilerin önceden belirlenmiş ölçütlere uygunluğunu araştırmak ve elde edilen bulguları ihtiyaç duyanlara bildirmek amacıyla tarafsız bir biçimde kanıtları toplama ve değerlendirme sürecidir (Auditing Concepts committee 1972:18).

V. MUHASEBE DENETİM İLİŞKİSİ

Muhasebede kayıtlı bilgilerin faaliyet dönemine ait olup olmadığını ve işlemlerin doğru yansıtılıp yansıtılmadığını araştırılıp incelenmesine muhasebe denetimi denir. Finansal tabloları denetlemenin yöntemi, muhasebe sürecini inceleyerek finansal tabloların doğruları yansıtıp yansıtılmadığını belirlemektir. Bu yönde denetçi çeşitli tekniklerle kanıt toplar ve değerlendirir. Muhasebe sürecinde hazırlanmış tablolarla ilgili denetçinin görüş belirtmesiyle denetim tamamlanır. Denetçi denetim işini yaparken;

- a) Faaliyet dönemine ilişkin muhasebe kayıtlarını etkileyen önemli değişiklikleri araştırır.
- b) Finansal tabloları cari dönem, bütçelenmiş ve geçen dönemlere ait tutarlar ile karşılaştırır.

- c) Gelir tablosu hesaplarına ait cari dönemin en az iki kalemin karşılaştırmasını yapar. Denetçi yukarıdaki çalışmaları sonucunda finansal tabloların, şirketin mali durum ve faaliyet sonuçlarının doğruları yansıtip yansıtmadığının GKGMİ'ne uygun hazırlanıp hazırlanmadığı konusundaki görüşünü açıklayan bir denetim raporunu düzenler. Denetim, raporunu şu görüşlerle sonuçlandırır (Güredin, 2000: 53-55).
- a) **Olumlu Görüş:** Finansal tabloların ve faaliyet sonuçların doğruları yansıttığına inanması halinde, denetçi olumlu görüş açıklar. Tabloların GKGMİ'lerine göre hazırlanmış olması, yıllara göre muhasebe işleyişinde değişiklik olmaması, tam açıklamaların olması, denetimi engelleyecek sınırlamaların olmaması ve belirsizlikler varsa bu belirsizliklerin tablo bütünlüğünü bozmayacak derecede önemsiz olması halinde denetçi olumlu görüş bildirir.
- b) **Şartlı Görüş:** Mali tabloların hazırlanmasında, GKGMİ'Nin bazılarını uyulmaması, önceki yıllara göre muhasebe ilkelerinde değişiklik olması, tablolarda tam açıklık ilkesine uyulmaması ve denetim kapsamına getirilen sınırlamalar kanıt toplamaya engel olmasına karşın tabloların doğruluğunu bozmaması gibi durumlarda mali tabloların bütününe doğruluğuna inanılması durumunda, denetçi görüşünü şartlı açıklar.
- c) **Olumsuz Görüş:** Finansal tabloların muhasebe ilkelerine uyulmadan hazırlanması ve GKGMİ'lerine göre kabul edilmeyecek derecede değişiklikler yapılması ve tam açıklama kavramına hiç uyulmaması hallerinde, denetçi olumsuz görüş açıklar.
- d) **Görüş Bildirmekten Kaçınma:** Finansal tabloda yer alan kalemlerden önemli bir kalem ile ilgili kanıt toplanamamasına neden olan mali tablo hakkında görüş bildirilmesine olanak vermeyen sınırlamaların olması sonucu mali tabloların bütünü hakkında karar verecek kadar görüş oluşmamışsa, denetçi görüş açıklamaktan kaçınır.

VI. BAĞIMSIZ DENETİME TABİ OLACAK ŞİRKETLER

23.01.2013 tarihli Resmi Gazete'de 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında denetime tabi olacak şirketlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararı yayımlandı. Bu karara göre, 2013 tarihinden itibaren denetime tabi olacak şirketlerin kriterleri şunlardır.

- *Aktif toplamının 150 Milyon TL.ve üstü olması
- *Yıllık cironun 200 Milyon TL.ve üstü olması
- *Çalışan sayısının 500 ve üstü olması

Tek başına veya bağlı ortaklık ve iştirakleriyle beraber yukarıdaki üç ölçütten en az ikisine sahip olan şirketler 660 Sayılı Kanun hükmüne göre bağımsız denetime tabidir. Şirketler bu üç ölçütten ikisinin sınırını art arda iki faaliyet döneminde aşmaları halinde takip eden faaliyet döneminden itibaren bağımsız denetime tabi olacaktır. Ancak, yapılan değişiklikle 6102 Sayılı Kanunun 397.maddesine 6455 sayılı 5.ve 6. fıkralar eklenmiştir. 11.04.2013 tarihinde yürürlüğe giren bu fıkralara göre daha önce denetim dışında kalan anonim şirketler ile 4572 sayılı kanun kapsamındaki kooperatifler de denetlenecektir. Denetim ile ilgili usul ve esaslar GümrükveTicaretBakanlığı'na hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir. Bu düzenleme yapılmadığı için belirsizlikler devam etmektedir (Muhasebe TR).

VII. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmada, anket yöntemi kullanılmıştır. Anket, birincil kaynaklardan bilgi toplamak üzere hazırlanan sistematik bir soru formu olup, araştırmanın problemini çözecek ve ele alınan hipotezleri test edecek bilgileri sistematik biçimde toplamak ve saklamak olanaklıdır. Anket sorularında, araştırmaya yönelik likert tipi değişkenler kullanılarak işletmelerin bağımsız denetime karşı olan algıları ölçmeye çalışılmıştır.

VIII. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırma kapsamında olan işletmelerin tamamına ulaşmak için elektronik posta ve telefon ile randuvi almaya çalışılmıştır.Bu aşamada 25 işletme ile yüzyüze görüşülerek anket uygulanırken 55 işletme de e-mail yoluyla anketlere cevap vermiştir. Toplamda 120 adet olan anketten 80 adet anket ile veriler toplanmıştır. Araştırmanın geçerliliğini test etmek için faktör analizi yapılmıştır. Yapılan factor analizi sonucuna göre açıklanan toplam varyans 70.00 olup 3 faktöre yüklenmiştir.

IX. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Tablo:1.Demografik verilerin dağılımı

	C	Y	ÖD	P	FS	HD
N Geçerli	80	80	80	80	80	80
Kayıp	0	0	0	0	0	0
Ortalama	1,8000	2,6500	3,0375		2,9750	
Medyan	2,0000	3,0000	2,0000		3,0000	
Tepe değeri	2,00	2,00	2,00		4,00	
Std. Deviation	,43283	,95599	1,55444		1,14709	

C= Cinsiyet, Y= Yaş, ÖD= Öğrenim durumu, P= pozisyon, FS= Faaliyet süresi
HD= Hukuki durum

Tablo:2.Katılımcıların cinsiyet dağılımı ve yüzdeleri

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli ,00	1	1,3	1,3	1,3
1,00	14	17,5	17,5	18,8
2,00	65	81,3	81,3	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1= Kadın, 2= Erkek

Tablo 2'de ankete cevap verenlerin 15'i (%18.8) kadın ve 65'i (%81.2) erkek olduğu görülmektedir.

Tablo:3.Yaş aralıklarına göre dağılım

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli 1,00	9	11,3	11,3	11,3
2,00	28	35,0	35,0	46,3
3,00	25	31,3	31,3	77,5
4,00	18	22,5	22,5	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1 = 30 Yaş ve altı, 2=31-40 yaş aralığı, 3=41-50yaş aralığı, 4=50 yaş ve üstü.

Ankete cevap verenlerin 9'(%11.3)) 30 yaş ve altı, 28'i(%35) 31-40 yaş aralığında. 25'i(%31.3) 41-50 yaş aralığında ve 18'i(%22.5) 50 yaş ve üstündedir.

Tablo:4.Öğrenim durumu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli 1,00	10	12,5	12,5	12,5
2,00	35	43,8	43,8	56,3
3,00	6	7,5	7,5	63,8
5,00	29	36,3	36,3	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1= Ön lisans, 2= lisans, 3= yüksek lisans, 4= doktora, 5=diğer.

Ankete cevap verenlerin 10'nu(%12.5) ön lisans, 35'i (%43.8) lisans, 6'sı(%7.5) yüksek lisans, Doktora yok ve 29'u(%36.3) lise ve altıdır.

Tablo:5.İşletmedeki pozisyonu

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	1	1,3	1,3	1,3
İşletme	48	60,0	60,0	61,3
Yönetici	31	38,8	38,8	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1= İşletme sahibi, 2=yönetici, 3= işletme sahibi ve yönetici.

Ankete cevap verenlerin 1'(%1.3) işletme sahibi, 48'i (%60) işletme sahibi ve yönetici ve 31'i(%38.8) yöneticidir.

Tablo:6.İşletmenin faaliyet süresi

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli ,00	1	1,3	1,3	
1,00	11	13,8	13,8	15,0
2,00	14	17,5	17,5	32,5
3,00	17	21,3	21,3	53,8
4,00	37	46,3	46,3	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1= 1-5 Yıl, 2= 6-10 yıl, 3=11-15yıl, 4=15 yıl ve üzeri

İşletmelerin faaliyet süres 12'i(%15.1) 1-5yıl, 14'ü(%17.5) 6-10yıl,17'si (%21.3) 11-15 ve 37'si(%46.3) 15 yıl ve üzeridir.

Tablo:7.Hukuki durum

	Sıklık	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	15	18,8	18,8	18,8
Diğer	4	5,0	5,0	23,8
Limited	43	53,8	53,8	77,5
Şahıs	18	22,5	22,5	100,0
Total	80	100,0	100,0	

1= Şahıs işletmesi,2=limited, 3= anonim, 4= diğer.

Tablo 7'ye göre, şirketlerin 18'i(%22,5) şahıs, 43'ü (%53,8) limited, 15'i (%18,8) anonim ve 4'ü(%5,0) diğer şirketlerdir.

X. ANALİZ SONUÇLARI ÖZET TABLOSU

Unsur	İlk özdeğerler			İlk özdeğerler ve özütlemeye sonraki özdeğerler			Rotasyondan sonra özdeğerler		
	Total	% varyans	% kümülâtif	Total	% varyans	% kümülâtif	Total	% varyans	% kümülâtif
1	10,853	54,267	54,267	10,853	54,267	54,267	5,161	25,806	25,806
2	1,988	9,940	64,207	1,988	9,940	64,207	4,473	22,365	48,171
3	1,174	5,869	70,077	1,174	5,869	70,077	4,381	21,906	70,077
4	,898	4,489	74,566						
5	,890	4,452	79,018						
6	,626	3,128	82,145						
7	,504	2,520	84,665						
8	,442	2,210	86,876						
9	,398	1,991	88,867						
10	,380	1,900	90,767						
11	,339	1,697	92,463						
12	,296	1,478	93,942						
13	,249	1,244	95,185						
14	,224	1,120	96,306						
15	,181	,906	97,212						
16	,173	,867	98,078						
17	,124	,622	98,700						
18	,105	,523	99,223						
19	,088	,442	99,665						
20	,067	,335	100,000						

Yapılan analizler sonucunda, açıklayıcı gücü %70 olan 3 faktörlü bir yapı ortaya çıkıyor. 20 SORU 3 alt faktör .
 f1: Denetimin verimliliğine katkı(S2, S1, S3, S4, S18, S12),Güvenirlilik, CRONBACH ALPHA: .912.
 f2: Denetim algısı (S13, S19, S20, S14, S15, S9, S11), Güvenirlilik, CRONBACH ALPHA: .912 .
 f3:Denetimin işletmeye maliyeti ve karşılaşılan zorluklar(S6,S7,S5,S10,S8,S17,S16). Güvenirlilik, CRONBACH ALPHA: .895.

Katılımcıların yaşları, cinsiyetleri, öğrenim durumları ve pozisyonları ile denetimin algısı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Denetimi olumlu bulan katılımcılar, bu durumun işletme için personel sayısını arttıracak ve işletmeye ek maliyet getireceğini düşünmektedirler. Bağımsız denetim sonucunda kredi almanın kolaylaşacağını düşünüyorlar, kredi maliyetlerinin düşmeyeceğini düşünmektedirler. Bağımsız denetimle gelecek etkinin işletme için koordinasyon ve verimliliği artırırken yönetsel ve finansal sistemlerinin geliştirilmesine katkıda bulunacağını düşünmektedirler. Katılımcılar, bağımsız denetimin işletmeye şeffaflığı getireceğini hata ve hilelerin tespit edilebileceğini düşünmektedirler. Katılımcılar, bağımsız denetimin işletmelere yol gösterici olacağını öngörürken, denetimi yapacakların prestij ve tecrübelerinin kendileri için önemli olduğunu düşünmektedirler.

XI. SONUÇ

Katılımcılar, bağımsız denetim zorunluluğunu olumlu karşılamaktadır. Bu yönde üç farklı açıdan sorulan soruların cevapları analiz edildiğinde bu sonuç ortaya çıkmaktadır. Yapılan analiz sonuçları yorumlandığında işletmeler için mali yük ikinci plandadır. Çünkü seçecekleri denetçilerde ücret değil prestij ve tecrübeye önem verdikleri belirtmişlerdir. Ancak bağımsız denetimde işletme için yeni personellere ihtiyaç duyacaklarını ve mali açıdan ek bir maliyet oluşturmayacağını düşünmektedirler. Bu durum, ankete katılan şirketlerin bağımsız denetime olumlu bakmalarının bir diğer göstergesidir.

Araştırmaya katılan İstanbul İktisadi Organize Sanayi Bölgesi keresteciler sitesindeki işletmelerde kurumsal anlamda bir muhasebe denetim sisteminin olmadığını söyleyebiliriz. Bu nedenle bu işletmelerde kurumsal yönetimin eksik olduğu, bunun sonucu olarak da açıklık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkelerinin tam olarak oturmadığı söylenebilir. İşletmelerin muhasebe bilgi sistemlerinin geliştirmeleri, muhasebe denetimi veri ve bilgilerini geliştirici programları kullanarak muhasebe denetimi ile daha çok bilgiye ulaşmaları önerilebilir. Bu konuda, Ticaret ve Sanayi Odalarının eğitim programları düzenleyerek ve üniversite-sanayi işbirliği kurularak işletmeler bilgilendirilebilir. Sonuç olarak katılımcılar bağımsız denetime olumlu yaklaşarak denetimi işletmeler açısından da yararlı olacağını düşünmektedirler. Bağımsız denetim; işletmelerde eşitlik, sorumluluk, hesap verebilirlik ve kurumsallaşma ilkelerini ön plana çıkarmaktadır. Bu ilkelerden herhangi birinin olmaması işletmelerin kurumsallığın zayıflatır. Bu ilkelerin oluşması ise muhasebe denetiminin etkinliğine bağlıdır.

KAYNAKÇA

- Auditing Concepts Committee, "Report of the Committee on Auditing Concepts", The Accounting Review, Vol:47.
- Coşkun, A., Güner, M., F., Okudum, F. (2013). DENETİM, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Geçiş Dönemi Eğitim Notları, S.9-14, Fatih Üniversitesi.
- Dağlar, H., Çelik, İ., Mortaş, M. (2011) "Muhasebe Öğrenimini Gören Öğrencilerin TMS/IFRS Hakkındaki Farkındalıklarına Yönelik Bir Araştırma" Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.16 Sayı:1
- Er, F., Altuntaş, C.(2012). "YTTK ile KOBİ'ler Denetlenmeye Hazır mı ? Sakarya İçinde Bir Araştırma", Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi, ISSN1308-3740, Cilt :9, Sayı:2
- Gürdal, K.(2006) " Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerindeki Değişiklikler ve Hatalar", Muhasebe ve Finans Dergisi.
- Güredin, E.(2000). Denetim, "Denetim Raporu", ISBN975-489-271-1, Yayın:369,10.Baskı, İSTANBUL
- Haftacı, V. (2006). İşlem Muhasebesi, KOCAELİ.
- İbiş, C., Özkan S. (2007). "Uluslararası Finans Raporlama Standartları'na Genel Bakış" Mali Çözüm Dergisi, Sayı:71
- Muhasebe TR.(2014). www.muhasabe.tr.com, E: 13.01.2014.
- Kara,S. "Denetim Kavramı Akış Şeması" sindirgi.balikesir.edu.tr/ders/notu/Denetim.1.ppt.html, E:05.01.2014.
- Varıcı, I.(2012). Hileli Finans Raporlama Denetçinin Sorumluluğu, İMKB'de Faaliyet Gösteren İşletmelerin Denetim Raporlarının İncelenmesi,(Ocak Sayısı).

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ